

MEC. ROBERT NOGACKI – jeden z najlepszych ekspertów w zakresie bezprawia urzędniczego – ocenia wydarzenia przez pryzmat interesów klientów swojej kancelarii.

Fundacja, trust, testament a sukcesja

Osiemnaście procent przedsiębiorstw w Polsce to biznesy rodzinne. W firmach rodzinnych pracuje 24 proc. ogółu zatrudnionych. Realizują one ponad 21 proc. inwestycji. Ich założyciele i właściciele chcą wiedzieć, w jaki sposób nastąpi kiedyś przekazanie ich władzy, wiedzy i majątku. Zazwyczaj są oni przecież odpowiedzialni za rozwój i realizację wizji przedsiębiorstwa.

Sukcesja dotyczy każdego rodzaju majątku. Składające się na nią działania, obliczone na kilka lat, są nieodzownym warunkiem trwałości przedsiębiorstwa. Nierzadko dotyczą „być albo nie być” na rynku, w przypadku osób prywatnych stanowią zaś przejaw racjonalnego i rozsądnego planowania spadkowego.

Aby uniknąć niepożądanych z punktu widzenia dobra rodziny i jej interesów wydarzeń, należy we właściwy sposób ułożyć plan sukcesji majątkowej, czyli zaplanować proces przekazywania majątku między pokoleniami. Dobrze to zrobić już za życia, zawczasu podejmując odpowiednie kroki.

Testament umożliwia skuteczne zarządzanie majątkiem po śmierci, gdyż oprócz wskazania konkretnych osób, którym określone części aktywów chcemy przekazać, możemy również wykorzystać system zapisów i poleceń, dzięki którym określimy moment, kiedy to według nas dana osoba będzie mogła przejąć wskazane dobra. Może to być np. ukończenie właściwego kierunku studiów wyższych przez osobę, która przejmie po nas firmę albo która miałaby zarządzać stworzoną przez nas fundacją. Zapisami i poleceniami skutkującymi prawidłowym wykonaniem testamentu można obciążyć osobę trzecią – czy to profesjonalnego powiernika, czy też osobę cieszącą się zaufaniem rodziny. Takie zabiegi pozwolą na uniknięcie sporów i problemów, które mogą się okazać katastrofalne, np. dla przedsiębiorstwa, które po śmierci właściciela stanie się współwłasnością wielu osób.

Inaczej będzie, jeśli majątek zostanie umieszczony w fundacji rodzinnej lub trustie.

W Polsce istnieje możliwość założenia fundacji tylko dla realizacji celów społecznie i gospodarczo użytecznych. Instytucja trustu jest zaś zupełnie nieznaną. Powszechną w świecie praktyką wykorzystywaną coraz częściej przez polskich rezydentów jest jed-

nak założenie fundacji w kraju, w którym robi się to od wielu lat, choćby w Liechtensteinie, Austrii czy Panamie.

Fundacja służy celom zarządzania prywatnym majątkiem i jest związana z sukcesją spółek. Wyróżnia się ochroną majątku przed ryzykiem operacyjnym związanym z bieżącą działalnością gospodarczą – majątek złożony w fundacji jest chroniony przed ryzykiem windykacji ze strony prywatnych i publicznych wierzycieli. Ponadto chroni przedsiębiorstwa przed rozdrobnieniem między spadkobiercami, bo właścicielem całego majątku staje się fundacja mająca jeden ośrodek decyzyjny. Zapewnia również ochronę przed podatkiem od spadku i darowizn, ponieważ majątek zgromadzony w fundacji nie wchodzi w skład masy spadkowej – jego właścicielem pozostaje fundacja. Dodatkowo fundacja zapewnia płynne następstwo pokoleń w zarządzaniu przedsiębiorstwem, ochronę tożsamości beneficjentów oraz korzyści podatkowe pozwalające np. na zwolnienie od podatków albo niski poziom opodatkowania. Charakteryzuje się także łatwością w administrowaniu majątkiem.

Trust z kolei jest instytucją analogiczną do fundacji prywatnej. Rozwiązanie to jest stosowane powszechnie w krajach, w których obowiązuje pozakontynentalny system prawa. Utworzenie trustu, który ma skutecznie chronić majątek donatora, musi się wiązać z transferem własności majątku, stąd niezwykle istotny jest odpowiedni dobór osoby zaufanej (trustee) oraz sporządzenie odpowiedniej umowy trustu.

Możliwe jest przekazanie zarządzania trustem powołanej w tym celu spółce, której członkiem zarządu będzie donator, co pozwala mu zachować również kontrolę nad wykorzystaniem majątku. W niektórych wypadkach możliwe jest zapewnienie donatorowi prawa do zawetowania decyzji podjętych przez trustee, jak również do powoływania i zwalniania jej z obowiązków według uznania, za pomocą wprowadzenia dodatkowej instytucji, jaką stanowi tzw. protektor trustu.

W takim czy innym przypadku do sukcesji – głównie majątkowej, dojdzie. Warto więc, by stało się to na naszych warunkach.

Mec. Robert Nogacki,
założyciel Kancelarii Prawnej Skarbiec

BAROMETR PRZEDSIĘBIORCY

TAK

Władze Hongkongu uchwaliły nowelizację przepisów podatkowych, dzięki którym ze zwolnienia z podatku dochodowego od zysków pochodzących z inwestycji w udziały lub akcje zagranicznych spółek typu offshore będą mogły skorzystać kolejne podmioty. Zwolnienie będzie dotyczyło również inwestycji w akcje lub udziały prywatnych spółek, tzw. offshore private equities. Zmiany obowiązują ze skutkiem retrospektywnym i będą dotyczyły zysków osiągniętych od kwietnia 2015 r. W ten sposób Hongkong chce wzmocnić swoją pozycję jako światowego atrakcyjnego i konkurencyjnego centrum zarządzania aktywami.

NIE

Komisja Europejska wznowiła prace nad przepisami harmonizującymi zasady opodatkowania przedsiębiorstw unijnych podatkiem dochodowym od osób prawnych, tzw. Common Consolidated Corporate Tax Base. Reforma nie ma polegać na stosowaniu tych samych stawek podatkowych. Głównym jej celem jest usunięcie luk i rozbieżności w systemach prawnych krajów Unii i zapewnienie łatwiejszego stosowania oraz egzekwowania przepisów dotyczących cen transferowych. KE szacuje, że dzięki reformie firmy unijne zaoszczędzą 700 mln euro rocznie na obniżeniu kosztów badania zgodności prawnej transakcji międzynarodowych. KE przyznaje jednak, że reforma ma na celu wyeliminowanie optymalizacji podatku od osób prawnych w związku z ich transgraniczną działalnością.